

প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কাৰ্যালয়েৰ অ্যাসেস টু ইনফোৰমেশন (এটুআই) প্ৰকল্পেৰ উদ্যোগে ও ঢাকা জেলা প্ৰশাসনেৰ আয়োজনে গত ১৩ থেকে ১৫ জানুয়াৰি আজিমপুৰ গার্লস স্কুল অ্যাড কলেজে অনুষ্ঠিত হয় তিনি দিনব্যাপী ‘ডিজিটাল উভাবনী মেলা’। উদ্বোধন কৰেন ঢাকা জেলা প্ৰশাসক তোফাজ্জল হোসেন মিয়া। অনুষ্ঠানে উপস্থিত ছিলেন ঢাকাৰ অতিৱিত জেলা প্ৰশাসক (শিক্ষা ও আইসিটি) মোহাম্মদ নাজুল আবেদীন এবং সহকাৰী কমিশনাৰ (আইসিটি) তানবীৰ মোহাম্মদ আজিম। উদ্বোধনী অনুষ্ঠানেৰ শেষ পৰ্বে ছিল মনোজ সাক্ষৃতিক অনুষ্ঠান। মেলায় ৩০টি স্টলে সৱকাৰি-বেসৱকাৰি প্ৰতিষ্ঠান তাদেৰ পণ্য ও সেৱা প্ৰদৰ্শন কৰে। মেলায় ছিল সেমিনাৰ ও বিভিন্ন শিক্ষাপ্ৰতিষ্ঠানেৰ শিক্ষার্থীদেৰ অংশত্বহৰে বিতৰক প্ৰতিযোগিতা। মেলায় ইন্টাৰনেট পার্টনাৰ বাংলালায়নেৰ সহযোগিতায় ছিল ফ্ৰি ওয়াইফাই জোন। সকাল ১০টা থেকে রাত ৮টা পৰ্যন্ত মেলা সবাৰ জন্য উন্মুক্ত ছিল। মেলায় যিডিয়া পার্টনাৰ ছিল তথ্যপ্ৰযুক্তিবিষয়ক মাসিক পত্ৰিকা কমপিউটাৰ জগৎ।

মেলাৰ প্ৰথম দিন ই-কৰ্মাৰ্স অ্যাসোসিয়েশন অৰ বাংলাদেশেৰ (ই-ক্যাৰ) আয়োজনে একটি সেমিনাৰ অনুষ্ঠিত হয়। ‘ডিজিটাল সেন্টাৰ’ শিরোনামেৰ এ সেমিনাৰে বজাৰা ডিজিটাল সেন্টাৰেৰ মাধ্যমে কীভাৱে ই-কৰ্মাৰ্সকে সাবাদেশে ছড়িয়ে দেয়া যায়, তা তুলে ধৰেন। অনুষ্ঠানে প্ৰধান অতিথি ছিলেন ই-ক্যাৰেৰ সভাপতি রাজিব আহমেদ। বিশেষ অতিথি ছিলেন ই-ক্যাৰেৰ যুগ্ম সম্পাদক মীৰ শাহেদ আলী, ডিৱেলোপ (গৰ্ভৰমেন্ট অ্যাফেয়াৰ্স) রেজওয়ানুল হক জামী, ই-ক্যাৰ নাবী উদ্যোগী ও ই-কৰ্মাৰ্স স্ট্যান্ডিং কমিটিৰ চেয়াৰম্যান সারাহ জিতা এবং ডায়মন্ড ওয়ার্ল্ড লিমিটেডেৰ হেড অৰ অনলাইন

ঢাকায় ‘ডিজিটাল উভাবনী মেলা’ অনুষ্ঠিত

সোহেল রাণা

ফেত্ৰে ডিজিটাল সেন্টাৰগুলো বিশাল ভূমিকা রাখতে পাৰে।’

রেজওয়ানুল হক জামী বলেন, ‘বাংলাদেশেৰ জনসংখ্যাৰ বড় অংশ গ্ৰামে বাস কৰে। দেশেৰ সব জায়গায় ই-কৰ্মাৰ্স ছড়িয়ে দিতে হলে গ্ৰামগুলোৰ দিকে আমাদেৰ নজৰ দিতে হবে। এ ক্ষেত্ৰে ইউনিয়ন ডিজিটাল সেন্টাৰ খুবই গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা রাখতে পাৰে। অনলাইনে পণ্য অৰ্ডাৰ কৰাৰ পৰ ইউনিয়ন ডিজিটাল সেন্টাৰগুলোকে অৰ্ডাৰ পয়েন্ট ও ডেলিভাৰি পয়েন্ট হিসেবে ব্যবহাৰ কৰা যেতে পাৰে। যেহেতু ইউনিয়ন ডিজিটাল সেন্টাৰ সৱকাৱেৰ সৱাসিৱ তত্ত্ববধানে রয়েছে, তাই এখানে লোকজনেৰ বিশ্বাসেৰ ব্যাপারটাও তৈৰি হৰে।’

মো: গিয়াস উদ্দীন বাংলাদেশেৰ ই-কৰ্মাৰ্সেৰ শুৰুৰ দিকেৰ কথা তুলে ধৰেন। তিনি ২০০০ সালে মুঙ্গী ডটকম নামে একটি ই-কৰ্মাৰ্স ওয়েবসাইট চালু কৰেন। কিন্তু ই-কৰ্মাৰ্স সম্পর্কে তখন কাৰও কোনো ধাৰণা ছিল না এবং প্ৰচুৰ সমস্যা ছিল। তিনি বলেন, ‘ই-কৰ্মাৰ্স আমাদেৰ দেশে জনপ্ৰিয় হতে সময় লেগেছে, কিন্তু এখন এৱ প্ৰচুৰ সত্ত্ববনা সৃষ্টি হয়েছে। ই-কৰ্মাৰ্সেৰ এ সত্ত্ববনাকে কাজে লাগাতে হলে আমাদেৰ দেশেৰ সব মানুষেৰ কাছে ই-কৰ্মাৰ্সকে নিয়ে যেতে হবে।’

সারাহ জিতা বলেন, ‘বাংলাদেশেৰ জনগোষ্ঠীৰ অৰ্ধেক নাবী এবং এৱা কাজ কৰেই তাদেৰ সংসাৱ চালাচ্ছেন। প্ৰথাগত ব্যবসায় নাবীৰা আসতে চান না, কাৰণ বাইৱে নাবীদেৰ প্ৰচুৰ সমস্যাৰ মুখোমুখি হতে হয়। ই-কৰ্মাৰ্স এ সমস্যাৰ খুবই দারুণ একটি সমাধান। ঘৰে বসেই একজন নাবী তার পণ্য ও সেৱা ইন্টাৰনেটেৰ মাধ্যমে বিক্ৰি কৰতে পাৰেন। ই-ক্যাৰ থেকে আমৱা সবসময় চেষ্টা কৰাছি কীভাৱে ক্ষুদ্ৰ ও মাঝাৰি নাবী ই-কৰ্মাৰ্স উদ্যোগী তৈৰি কৰা যায়। আৱ এ ক্ষেত্ৰে সারাদেশে ৪৫৪৭টি ইউনিয়ন পৰিষদে যেসব ইউনিয়ন ডিজিটাল সেন্টাৰ রয়েছে সেগুলো সাৰ্থকভাৱে ব্যবহাৰ কৰা যেতে পাৰে।’

অনুষ্ঠানেৰ প্ৰধান অতিথি রাজিব আহমেদ বলেন, ‘বাংলাদেশে ই-কৰ্মাৰ্সেৰ অপৱিসীম সত্ত্ববনা রয়েছে। নানা প্ৰতিকূলতা সন্তোষে ই-কৰ্মাৰ্স জনপ্ৰিয় হয়ে উঠেছে। ই-কৰ্মাৰ্স তখনই সাৰ্থক হবে, যখন আমৱা একে গ্ৰামে গ্ৰামে ছড়িয়ে দিতে পাৰব। কেননা, শহৱেৰ চেয়ে গ্ৰামে

মানুষদেৰ ই-কৰ্মাৰ্স আৱও বেশি দৰকাৰ। একজন গ্ৰামেৰ মানুষেৰ দামি ওষুধ দৰকাৰ। সেটা সে ই-কৰ্মাৰ্সেৰ মাধ্যমে অনলাইনে কিনতে পাৰে। গ্ৰামেৰ মানুষদেৰ কাছে ই-কৰ্মাৰ্সেৰ সুফল পৌছে দেয়াৰ ক্ষেত্ৰে ইউনিয়ন ডিজিটাল সেন্টাৰ খুবই বড় ভূমিকা পালন কৰতে পাৰে।’

আলোচনা পৰ্ব শেষে প্ৰশ্নোত্তৰ পৰ্বে বজাৰা সেমিনাৰে উপস্থিত দৰ্শক-গ্ৰোতাদেৰ ই-কৰ্মাৰ্স সম্পর্কিত বিভিন্ন প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দেন।

১৫ জানুয়াৰিৰ বিকেলে মেলাৰ সমাপ্তি ঘোষণা কৰেন ঢাকা জেলা প্ৰশাসক তোফাজ্জল হোসেন মিয়া। এ সময় তিনি বলেন, ‘এক সময় তথ্যপ্ৰযুক্তি নিয়ে দেশেৰ মানুষ হাসাহাসি কৰত। কিন্তু মা৤ৰ কয়েক বছৱেৰ ব্যবধানেই এৱ কাৰ্য্যকাৰিতা সৱাৰ ভাৱনাকে ছড়িয়ে গেছে। বৰ্তমানে তথ্যপ্ৰযুক্তি আমাদেৰ জীবনে এমনভাৱে জড়িয়ে গেছে যে একে উপেক্ষা কৰে একদিনও চলা সম্ভব নহয়। প্ৰযুক্তি উভাবনেৰ এই উৎসৱ ভবিষ্যতেও আয়োজন কৰাৰ আহ্বান জানান তিনি। সমাপনী অনুষ্ঠানে উপস্থিত ছিলেন ঢাকা জেলাৰ পুলিশ সুপাৰ হাবিবুৰ রহমান, জেলা প্ৰশাসকেৰ কাৰ্যালয়েৰ অতিৱিত জেলা প্ৰশাসক (শিক্ষা ও আইসিটি) মোহাম্মদ নাজুল আবেদীন ও সহকাৰী কমিশনাৰ (আইসিটি) তানবীৰ মোহাম্মদ, আজিমপুৰ গার্লস স্কুল অ্যাড কলেজেৰ অধ্যক্ষ হোসনে আৱা বেগমসহ অনেকেই। মেলায় বিতৰক প্ৰতিযোগিতায় ঢাকা রেসিডেপিয়াল মডেল কলেজ চ্যাম্পিয়ন ও ভিকারনিকিসা নূন স্কুল অ্যাড কলেজ রানারআপ হয়। মেলায় সেৱা স্টলেৰ মৰ্যাদা পায় ঢাকা জেলা পুলিশেৰ একটি স্টল। এ ছাড়া মেলায় সেৱা উভাবনী পুৰক্ষাৰ পেয়েছেন ঢাকা জেলাৰ অতিৱিত পুলিশ সুপাৰ শ্যামল কুমাৰ মুখোজ্জী ও কেৱনালীগঞ্জে উপজেলা নিৰ্বাহী কৰ্মকৰ্তা আবুল বাসাৰ মো: ফখরুজ্জামান।

‘বাংলাদেশ পুলিশ’ নামে একটি অ্যাপও মেলায় আনুষ্ঠানিকভাৱে উন্মোচন কৰা হয়। এতে আছে দেশেৰ সব পুলিশেৰ নমৰ। প্ৰে-স্টেৱ থেকে অ্যাপটি ইতোমধ্যেই ৪৫ হাজাৰেৰও বেশিবাৰ ডাউনলোড কৰা হয়েছে। কাৰ্য্যকৰ এই অ্যাপটিৰ নিৰ্মাতা কনস্টেবল নাসিৰকে বিশেষ সম্মাননা দেয়া হয়।

প্ৰমোশন মো: গিয়াস উদ্দীন। অনুষ্ঠানটি সঞ্চালনা কৰেন ই-ক্যাৰেৰ ডিৱেলোপ (কমিউনিকেশন্স) আসিফ আহমেদ।

মীৰ শাহেদ আলী বলেন, ‘ই-কৰ্মাৰ্স আমাদেৰ দেশে চালু হয়েছে বেশিদিন হয়নি। কিন্তু এ অন্ন সময়েৰ মধ্যেই এটি জনপ্ৰিয় হয়ে উঠেছে। তক্রণ-তক্রণীৱাৰ ই-কৰ্মাৰ্সেৰ ব্যাপাৱে আগ্ৰহী হয়ে উঠেছে। ই-কৰ্মাৰ্স শুধুই একটি ওয়েবসাইট খুলে ফেললাম তা নয়, এটি একটি প্লাটফৰ্ম। যাৱ মাধ্যমে একজন উদ্যোগী গ্ৰাহকেৰ কাছে তাৰ পণ্য ও সেৱা বিক্ৰি কৰবে। গ্ৰাহকেৰ বিশ্বাস ও আস্থা এখানে খুবই জৰুৰি। তাই গ্ৰাহককে সময়মতো পণ্য ও সেৱা পৌছে দিতে হবে। এ